AROLYGIAETH GOFAL IECHYD CYMRU: ARGYMHELLION YR ADOLYGIAD O WASANAETHAU ANABLEDD DYSGU ARBENIGOL I BOBL IFANC AC OEDOLION

CYNLLUN GWEITHREDU BILI Powys (31 Mawrth 2008, adolygwyd Awst 2008)

Argymhelliad AGIC	Y sefyllfa ac unrhyw weithredu arfaethedig	Mesur perfformiad	Dyddiad cwblhau	Arwain
1. Datblygu protocolau, polisïau a systemau pontio cyson sy'n galluogi asiantaethau i rannu gwybodaeth er mwyn sicrhau pontio didrafferth i blant ag anableddau dysgu wrth iddynt gyrraedd oedolaeth.	Polisi drafft ar waith sy'n cyfeirio at y trefniadau pontio.	Adolygu'r Polisi	Rhagfyr 08 Dyddiad cwblhau yr un fath.	Pennaeth Gwasanaethau Anabledd Dysgu (PAD)
2. Mae'n rhaid i gomisiynwyr sicrhau ymrwymiad cryf gan yr holl randdeiliaid i grwpiau neu bwyllgorau sy'n gwneud penderfyniadau ar gyfer y grŵp oedran hwn (14-19).	Mae'r gwasanaethau Anabledd Dysgu yn cyflogi Therapyddion Pontio. Mae gwasanaethau oedolion yn dechrau'r trefniad pontio rhwng gwasanaethau plant pan yn 14+ oed. Gofyniad wedi'i fodloni. Rhaid creu cysylltiadau agosach rhwng Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS), tîm plant AD a gwasanaethau oedolion i sicrhau bod pob achos yn cael ei drosglwyddo'n ddidrafferth.	Monitro Drwy Grŵp Cynllunio Amlasiantaethol MARG(AD))	Adolygu Gorffennaf 2008. WEDI'I GYFLAWNI	PAD
3. Mae angen i Ddarparwyr, Comisiynwyr, yr Awdurdod Lleol ac Addysg sicrhau bod llwybr ar waith i fynd i'r afael ag anghenion Plant/Oedolion ag ASD.	1 Systemau i nodi'r nifer o bobl sydd ag ASD. 2 Galw yn y dyfodol am wasanaethau i bobl ag ASD. 3 Mapio gwasanaethau ymysg y darparwyr statudol, gwirfoddol ac annibynnol.	Grŵp MARG AD. HT Grŵp MARG M/H. SM Cyfarfod partneriaeth SM / MJ		Mike Jones, (yn arwain ASD ar gyfer BILIP)
4. Ni ddylid defnyddio IQ70 fel diffiniad unigol o anabledd dysgu er mwyn eithrio pobl o wasanaethau. Dylid defnyddio IQ70 fel rhan o asesiad llawnach yn unig sy'n ystyried cyfyngiadau ar allu gweithredol.	Y tri phrif faen prawf gwasanaeth a bennwyd; 1 Gweithredu Deallusol. 2 Gweithredu Addasol. 3 Oedran dechrau'r anabledd.	Cynlluniau gofal. Adolygu pa mor briodol yw pob atgyfeiriad. Wedi'i gyflawni. Monitro'r holl atgyfeiriadau i'r tîm AD.	WEDI'I GYFLAWNI	PAD

5. Dylai Llywodraeth Cynulliad Cymru gyhoeddi datganiad polisi sy'n egluro a yw gwasanaethau anabledd dysgu neu wasanaethau arbenigol eraill yn gyfrifol am bobl sydd ag anhwylderau awtistig, syndrom Asperger a phobl hŷn ag anableddau dysgu a dementia, neu a ddylid eu categoreiddio ar wahân.	**Dosbarthwyd dogfennau LICC er mwyn ymgynghori arnynt.**			
6. Mae'n rhaid i Ddarparwyr a Chomisiynwyr adolygu anghenion hyfforddi nyrsys a staff meddygol iechyd meddwl ac anabledd dysgu; a datblygu rhaglenni hyfforddi fel eu bod yn deall ac yn rheoli'n well problemau iechyd meddwl sy'n cydfodoli.	**Hyfforddiant Gorfodol i'r Gyfarwyddiaeth Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu sy'n berthnasol i faterion croesarbenigedd fel rhan o drefniadau cynefino.**	**Cofnodi cysylltiadau rhwng yr Adran Hyfforddi a gwasanaethau.**	**Hyfforddiant gorfodol wedi'i ddarparu. Bydd mathau eraill o hyfforddiant arbenigol yn cael eu darparu gan arian elusennau os ydynt yn cael eu cymeradwyo.**	**PAD**
7. Dylid datblygu a gweithredu llwybrau gofal integredig i bobl ag anableddau dysgu ynghyd â phroblemau iechyd meddwl.	**Adolygu polisi. Erbyn hyn, mae PAD yn mynychu cyfarfod rheoli iechyd meddwl a fydd yn adolygu gwelliannau posibl i lwybrau gofal integredig. Bydd polisi Diagnosis Deuol yn cael ei adolygu ar y cyd 15 Gorffennaf.**	**Newyddion diweddaraf am lwybrau gofal integredig.**	**Y polisi yn destun ymgynghoriad ym mis Tachwedd 2008**	**GM:MH/AD PAD**
8. Dylid adolygu anghenion hyfforddiant staff nyrsio a meddygol gofal sylfaenol ac acíwt a dylid gweithredu rhaglenni hyfforddi i'w helpu i ddeall a rheoli anghenion pobl ag anableddau dysgu.	**Yr hyfforddiant ar waith fel bod gweithwyr proffesiynol yn cael gwell dealltwriaeth o Anableddau Dysgu.**	**Adran Hyfforddi.**		**PAD**
9. Pasbortau cyfathrebu a swyddi Nyrsys Cyswllt Iechyd.	**Nid oes gan Fwrdd Iechyd Lleol Powys unrhyw Ysbytai Cyffredinol Dosbarth, ond mae yna gysylltiad drwy'r Nyrsys YCD lleol. Mae pasbortau iechyd ar waith.**	**Wedi'i gyflawni.**		

10. Polisi ac Ymarfer i Oedolion ag Anabledd Dysgu.	**1 Dogfen ymgynghori, sylwadau i LICC Ionawr 2008.** **2 Grŵp MARG AD i drafod15/10/08** **3 Cyfarfod Cymru gyfan, 11/12/08.**	**Bydd sylwadau'r grŵp yn cael eu cynnwys yn ymateb y BILl i'r ddogfen ymgynghori.**	**Rhagfyr 2008, yn barod ar gyfer Ionawr 2009.**	**HT.**
11. Gwiriadau cyn cyflogi i bawb a gyflogir gan y BILl.	**1 Sicrhau bod gwiriadau cyn cyflogi yn cael eu cyflawni cyn bod staff yn cael eu cyflogi ac yn dechrau swydd gyda'r BILl.**	**Wedi'i gyflawni, polisi'r Adran Adnoddau Dynol ar waith.**	**Wedi'i gyflawni.**	**HT**
12. Dylid cymryd camau i ddiddymu'r ffiniau rhwng iechyd a gofal cymdeithasol ar gyfer pobl ag anableddau dysgu drwy ddiffiniadau y cytunir arnynt a meini prawf asesu sy'n seiliedig ar angen.	**Bydd yn eitem agenda sefydledig ar MARG (AD). Canolbwyntio'n benodol ar Asperger ac Awtistiaeth gan ddilyn canllawiau LICC. Canllawiau strategaeth awtistiaeth LICC wedi'u dosbarthu, 1.5 miliwn i ddatblygu gwasanaethau yng Nghymru. Agenda i'w drafod yn MARG AD.**	**Cofnodion MARG(AD).**	**Mike Jones, BILl yn goruchwylio gwaith ar y strategaeth ASD.**	**PAD a Rheolwr Sir Cyngor Sir Powys, Maldwyn (Oedolion)**
13. Dylai pob Comisiynydd osod targedau penodol ar gyfer symud pobl ag anableddau dysgu mewn unedau diogelwch canolig a aseswyd eu bod yn addas ar gyfer darpariaeth diogelwch isel fel rhan o'u fframwaith rheoli perfformiad.	**Mae 5 claf o du allan i'r ardal yn derbyn gwasanaethau ar hyn o bryd. Mae'r BILl yn ceisio symud y bobl hyn yn nes at eu cartrefi drwy-** **1 reoli gofal effeithiol, Asesu Perfformiad Corfforaethol (CPA) / Prosesau Asesu Unedig (UAP)** **2 monitro gweithredol.**	**Mae pob cleient wedi cael eu hasesu a'u symud yn nes at eu cartrefi**	**Wedi'i gyflawni.**	**PAD a Rheolwr Cynllunio a Chomisiynu, BILl Powys.**
14. Mae'n rhaid i bawb ag anableddau dysgu sy'n derbyn gofal parhaus fod wedi'u cofrestru gyda meddyg teulu.	**Aros am ganllawiau LICC. Wedi cofrestru ym Mhowys ar hyn o bryd.**	**Wedi cyhoeddi ymarfer adolygu ar Ganllawiau.**		**PAD**
15. Rhaid comisiynu, darparu a monitro gwasanaethau eirioli sy'n benodol ar gyfer anghenion pobl ag anableddau dysgu. (BILl yn unig)	**Mae'r gwasanaeth hwn wedi'i gomisiynu ar y cyd gan BILlP a'r Awdurdod Lleol. Mae'r grŵp MARG yn ei fonitro.**	**Wedi'i gyflawni**		

16. Dylai'r sail dystiolaeth therapiwtig ar gyfer datblygu llawn botensial pobl ag anableddau dysgu ledled y sbectrwm cyfan gael ei hadolygu a'i gweithredu gan holl gomisiynwyr a darparwyr gwasanaethau'r GIG. Dylai lefel y ddarpariaeth lleferydd ac iaith ar gyfer pobl ag anableddau dysgu sy'n derbyn gwasanaethau Ymddiriedolaethau'r GIG sicrhau bod yr anghenion a aseswyd yn cael eu diwallu.	**Dim camau gweithredu arfaethedig: Mae Bwrdd lechyd Lleol Powys yn cefnogi'r dyhead hwn ac mae'n rhanddeiliad yn Rhwydwaith Ymchwil Anabledd Dysgu ac Awtistiaeth Cymru Gyfan. Mae hefyd yn aelod o'r grŵp gweithredu anabledd dysgu. Mike Jones sy'n gyfrifol am weithredu polisi LICC.**	**Grŵp prosiect.**	**Ionawr 2009**	**Mike Jones (CAHM's)**
17. Y gymysgedd sgiliau yn y GIG ac anghenion y sector annibynnol i gael eu hadolygu ar y cyd a'u rhesymoli, gan ddefnyddio mesurau priodol a statws dibyniaeth.	**Dim camau gweithredu arfaethedig gan nad oes mesurau priodol na statws dibyniaeth a dderbynnir yn gyffredinol i gyflawni canlyniad o'r fath o ran y gymysgedd sgiliau.**	**Dosbarthwyd dogfen ddiweddar LICC i roi sylwadau ar hyn.**		**PAD**
18. Pan nad oes dewis arall ond lleoli y tu allan i'r dalgylch, mae'n rhaid i systemau monitro ansawdd a pha mor briodol yw'r gofal fod yn gadarn, yn deg ledled Cymru ac yn agored i gael ei graffu.	**Systemau cadarn ar waith i fonitro a chynnal cysylltiadau gyda chleifion sydd wedi'u lleoli y tu allan i'r sir.**	**Wedi'i gyflawni.**		
19. Mae angen parhad yn y ddealltwriaeth o Anabledd Dysgu ac ymddygiad Heriol.	**Disgwyl am bolisïau a phrotocolau ledled Cymru. PAD i weithio drwy gyfarfod Rheolwyr Cymru Gyfan i sicrhau parhad. Mae'r Gyfarwyddiaeth AD yn adolygu'r polisi ymddygiad heriol yn unol â'r canllawiau Ymddygiad Cadarnhaol.**	**Cofnodion cyfarfod Cymru gyfan**	**Adolygu Rhagfyr 2008**	**PAD**

20. Mae angen i LICC neilltuo prif gynhalwyr i bobl Awtistig a Phobl Hŷn ag Anableddau Dysgu a Dementia.	**Aros am ganllawiau LICC. Mae systemau cyfathrebu sefydledig ar waith ledled yr ardal gwasanaethau AD ac lechyd Meddwl Pobl Hŷn (IMPH), yn cynnwys PAD ar grŵp rheoli gyda Rheolwr IMPH. Drafft o ddogfen diwallu anghenion cleientiaid ag AD sy'n datblygu Dementia ym Mhowys wedi'i pharatoi drwy'r Gyfarwyddiaeth. Llwybr 2/6/08 i gael ei ddatblygu.**	**Cofnodion MARG (AD).** **Stephen Noone a Nic Jones (Seicoleg) yn gweithio ar bolisi a llwybr drwy Gyfarwyddiaeth AD.**	**Adolygu Rhagfyr 2008.**	**LICC/PAD**
21. Dylai lefel y ddarpariaeth lleferydd ac iaith ar gyfer pobl ag anableddau dysgu sy'n derbyn gwasanaethau Ymddiriedolaethau'r GIG sicrhau bod yr anghenion a aseswyd yn cael eu diwallu.	**Gwasanaethau therapyddion lleferydd ac iaith ar gael i gleifion mewnol. Mae cynigion arfaethedig ar gyfer datblygu'r ddarpariaeth gymunedol ymhellach.** **Adolygu darpariaeth gwasanaethau i gleientiaid AD.** **Parhau'n faes pryder.** **Cofrestr risg.** **Datix ar gyfer anghenion nas diwallwyd.**	**Adolygu gwasanaethau Therapyddion Lleferydd ac Iaith** **Amlygu drwy Datix a ffurflenni anghenion nas diwallwyd**	**Adolygu bob achos ar y tro.**	**PAD/ Cyfarwyddwr Gofal Sylfaenol BILI Powys**
22. Datblygu strwythurau a phrosesau cenedlaethol a rhanbarthol sy'n: **(i) helpu i gomisiynu a darparu gwasanaethau cydgysylltiedig i bobl ag anableddau dysgu ledled Cymru; a** **(ii) sicrhau bod gan yr holl randdeiliaid lefel uchel o gynrychiolaeth neu gyfrifoldebau dirprwyedig i wneud penderfyniadau a chyflwyniadau, yn cynnwys y sector annibynnol, defnyddwyr gwasanaethau a chynhalwyr.**	**Camau gweithredu LICC/Rhanbarthol. Cynrychiolydd PAD ar Grŵp Uwch Nyrsys Cymru Gyfan.**	**Dibynnu ar Michael Williams ac Atebion Mwy Diogel ar gyfer rhaglen Cymru wledig.**		**LICC/Cyrff rhanbarthol**
23. Dylai staff ysbytai gael archwiliadau "Amddiffyn Oedolion Agored i Niwed".	**Mae'r staff newydd i gyd yn cael eu gwirio gan y Swyddfa Cofnodion Troseddol. Mae'r Adran Adnoddau Dynol yn archwilio datblygiad gwiriadau "Diogelu Oedolion Agored i Niwed".**	**Adroddiadau'r Adran Adnoddau Dynol**	**Adolygwyd Awst 2008. Parhaus**	**Is-bennaeth yr Adran Adnoddau Dynol**

24. Dylai dulliau llwyddiannus o symud cleifion a darparu gwasanaeth diogelwch isel gael eu hailadrodd ledled Cymru.	**Gweler 7 uchod. Ymdrechu'n galed i symud cleifion a sicrhau nad oes mwy nag 1 unigolyn o du allan i'r sir yn y maes hwn ar unrhyw un adeg.**		**Misol**	**PAD/Rheolwr Cynllunio a Chomisiynu**
25. Dylai'r holl staff sy'n gweithio ym maes Anableddau Dysgu gael mynediad i hyfforddiant Ymddygiad Cadarnhaol / Gorfodol.	**Mae'r hyfforddiant yn orfodol i holl staff y maes hwn ar hyn o bryd. 100% yn cydymffurfio â'r hyfforddiant. Cwblhau'r Archwiliad ym mis Mai 2008, 98% yn cydymffurfio.**	**Adroddiadau hyfforddiant**	**Adolygu Gorffennaf 2008. Adolygu Tachwedd 2008. Adolygu Rhagfyr 2008**	**PAD**
26. Datblygu Safonau Gofal lechyd ar gyfer gwasanaethau AD Powys.	**PAD yn arwain hyn ar raddfa Cymru Gyfan drwy grŵp Uwch Nyrsys Cymru Gyfan i sicrhau bod yr un safonau ledled Cymru. Datblygwyd Safonau Gofal lechyd i Wasanaethau AD.**	**Paratoi safonau**	**Adolygu'n fisol**	**Grŵp Uwch Nyrsys Cymru Gyfan**
27. Dylai Comisiynwyr sicrhau bod anghenion pobl ag anableddau dysgu wedi'u cynnwys yn llawn yn eu hasesiadau o Anghenion lechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles (lGCLl) ac yn mynd i'r afael â chamau gweithredu priodol a nodir yn y Strategaethau. (BILl yn unig)	**Mae anghenion Strategaethau Datblygu Lleol wedi'u cynnwys yn y strategaethau lechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles ar gyfer 2008-2011 a bydd cynnydd yn erbyn camau gweithredu yn cael ei fonitro drwy'r Byrddau Partneriaeth.**	**Monitro**		**Bwrdd Partneriaeth**
28. Mae angen datblygu a defnyddio dangosyddion canlyniadau a gytunir yn genedlaethol ar gyfer gwasanaethau anabledd dysgu drwy: ● ddarparwyr gwasanaethau yn casglu ac yn adrodd ar y data i'r comisiynwyr; ● comisiynwyr yn monitro, cynllunio a phrynu gwasanaethau; a ● chael Llywodraeth y Cynulliad yn rhan o'r adolygiad perfformiad.	**Aros am ymgynghoriad / canllawiau cenedlaethol gan Lywodraeth y Cynulliad.**	**Creu dangosyddion**	**Adolygu pan mae'r dangosyddion wedi'u creu**	**LICC/Rheolwr Cynllunio a Chomisiynu**

29. Mae'n rhaid i Fyrddau Comisiynu gymryd camau i sicrhau eu bod yn derbyn ac ystyried gwybodaeth sy'n sicrhau ansawdd yr holl wasanaethau a gomisiynir yn benodol ar gyfer defnyddwyr gwasanaethau anabledd dysgu.	**Bydd Safonau Gofal Iechyd yn monitro ansawdd y gwasanaeth. Yr Adran Gynllunio a Chomisiynu i bennu systemau ar gyfer sicrhau ansawdd gwasanaethau AD.**	**Paratoi systemau sicrhau ansawdd**	**Rhagfyr 2008**	**Rheolwr Cynllunio a Chomisiynu a PAD**
30. Mae'n rhaid i holl ddarparwyr gwasanaethau anabledd dysgu gyflwyno a gweithredu drwy dechnegau rhaglen hyfforddi staff sy'n lleihau'r nifer o achosion o ataliaeth.	**Yr Adran Hyfforddiant a Gwasanaethau yn archwilio opsiynau ar gyfer creu rhan o hyfforddiant craidd staff perthnasol. Cynllun Rheoli Ymddygiad Cadarnhaol (asesiad risg 13 pwynt).** **Technegau drwy hyfforddiant.**	**Cynlluniau hyfforddi**	**Adolygwyd Awst 2008. Adolygwyd Tachwedd 2008. Parhaus**	**PAD a Phennaeth Hyfforddiant y BILl**
31. Mae'n rhaid i wybodaeth am sut i gwyno fod yn amlwg i'r holl ddefnyddwyr gwasanaethau ac ar gael mewn gwahanol fformatau, yn cynnwys 'Hawdd i'w Ddarllen'.	**Wrthi'n paratoi a chasglu deunydd perthnasol. Er enghraifft, yn ddiweddar cyhoeddwyd taflenni i gleifion a oedd wedi'u diweddaru ac yn hawdd i'w darllen. Gweler hefyd pwynt 11 uchod.**	**Tystiolaeth o ddeunydd. Cyflwyniad i gynorthwyo darparwyr ym Mhowys.**	**Adolygwyd Awst 2008. Wedi'i gyflawni, aros am sylwadau gan aelodau'r Gyfarwyddiaeth.**	**PAD**
32. Mae'n rhaid i wasanaethau eirioli fod ar gael ac yn hygyrch i holl ddefnyddwyr gwasanaethau mewn llety â chymorth.	**Dim camau gweithredu arfaethedig gan fod gwasanaethau yn eu lle. Drwy'r Awdurdod Lleol, arian cytunedig 33A.**		**Wedi'i gyflawni**	**PAD a Rheolwr Sir Cyngor Sir Powys, Maldwyn (Oedolion)**